

Tornion Perheiden Talon ja Tornion kaupungin välisen yhteistyön järjestäminen vuosina 2027-2029

SIVISTYS 28.9.2026
1061/02.05.01.00/2026

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Varhaiskasvatuspäällikkö Satu Linnamäki-Lumme
Talous- ja hallintopäällikkö Helena Bomström
Sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen

Tornion kaupunki ja Tornion Perheiden Talo ry ovat tehneet vuodesta 2013 lähtien yhteistyötä lapsiperheille suunnatun avoimen toiminnan järjestämisessä. Perheiden Talon toiminnan tavoitteena on tarjota lapsille ja perheille matalan kynnyksen kohtaamispaikka, vertaistukea, ohjattua toimintaa sekä tukea vanhemmuuteen ja perheiden arkeen.

Perheiden Talon toiminta perustuu usean toimijan yhteistyöhön. Toimintaan ovat osallistuneet Tornion Perheiden Talo ry:n lisäksi Tornion kaupunki, Tornion seurakunta, Lapin hyvinvointialue, järjestöt ja vapaaehtoiset. Kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijä ja Tornion seurakunnan työntekijä ovat toteuttaneet toimintaa työparina. Lisäksi kaupungin liikunta- ja kulttuuripalvelut ovat osallistuneet toimintaan.

Asian aikaisempi käsittely

Sivistyslautakunta päätti 26.8.2026 § 88 Tornion Perheiden Talon yhteistyön järjestämisestä vuoden 2026 siirtymäkaudella sekä vuosien 2027–2029 kumppanuusmallista.

Kaupunginhallitus käytti otto-oikeutta sivistyslautakunnan päätökseen ja palautti asian uudelleen valmisteltavaksi ja päätettäväksi sivistyslautakunnassa. Kaupunginhallitus edellytti, että ennen uuden päätösehdotuksen tekemistä kaupungin tulee käydä Tornion Perheiden Talo ry:n kanssa dokumentoidut neuvottelut tavoitteena molempien osapuolten hyväksyttävissä oleva yhteistyö- ja kumppanuusmalli.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan neuvotteluissa tuli käsitellä vuoden 2026 siirtymäkauden henkilöstöresurssia, vuosien 2027–2029 yhteistyön henkilöstö- ja taloudellisia vaihtoehtoja, kaupunginvaltuuston 15.12.2025 § 151 talousarviopäätöksen merkitystä, avoimen varhaiskasvatuksen kokonaispalvelutarvetta, lapsivaikutuksia sekä vaihtoehtojen vaikutuksia Perheiden Talon toiminnan ja ulkopuolisen rahoituksen jatkuvuuteen.

Dokumentoidut neuvottelut

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Tornion kaupungin ja Tornion Perheiden Talo ry:n välillä on käyty dokumentoidut neuvottelut 21.9., 23.9. ja 24.9.2026. Neuvotteluissa on käsitelty kaupunginhallituksen päätöksessä edellytetyt asiat.

Neuvotteluissa on tarkasteltu:

- Perheiden Talon toiminnan nykytilaa ja merkitystä lapsiperheille
- lastenkerhojen, avoimen perhetoiminnan, motoriikkaradan ja muun kohtaamispaikkatoiminnan palvelutarvetta

- kaupungin, yhdistyksen, seurakunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden tehtäviä ja vastuita
- kaupungin henkilöstöresurssin vaihtoehtoisia käyttötapoja
- tilakustannuksiin osallistumista
- kaupungin liikunta- ja kulttuuripalvelujen yhteistyötä
- vaihtoehtojen kustannus- ja lapsivaikutuksia
- muutosten mahdollista vaikutusta STEA-rahoitukseen.

Neuvotteluissa Tornion Perheiden Talo ry esitti ensisijaisesti, että kaupungin varhaiskasvatuksen sosionomi työskentelisi Perheiden Talolla noin 50-60 prosenttia työajastaan, käytännössä maanantaista torstaihin klo 8.00–12.30. Yhdistys esitti vaihtoehtona myös mallia, jossa kaupunki rahoittaisi 60 prosenttia yhdistyksen palkkaaman työntekijän kustannuksista.

Kahden neuvottelun jälkeen kaupungin ehdotuksena oli, että varhaiskasvatuksen sosionomin työajasta osoitettaisiin Perheiden Talolla toteutettavaan avoimeen päiväkotitoimintaan 20 prosenttia. Tämän lisäksi kaupunki osallistuisi tilakustannuksiin ja jatkaisi liikunta- ja kulttuuripalvelujen yhteistyötä.

Neuvotteluissa Tornion Perheiden Talo ry katsoi kaupungin alkuperäisen 20 prosentin henkilöstöpanoksen olevan toiminnan kannalta liian vähäinen. Yhdistys esitti, että suurempi henkilöstöpanos mahdollistaisi avoimen perhetoiminnan järjestämisen useampana ajankohtana viikossa sekä työntekijän osallistumisen toiminnan yhteiseen suunnitteluun. Yhdistys ilmoitti voivansa jonkin verran lyhentää avoimen perhetoiminnan toimintakertoja.

Käydyistä neuvotteluista huolimatta osapuolet eivät saavuttaneet yhteistä näkemystä kaupungin henkilöstöpanoksen laajuudesta tai kaupungin työntekijän tehtävästä Perheiden Talon toiminnassa. Neuvottelujen tulos sekä osapuolten näkemykset ja erimielisyydet on kirjattu liitteenä oleviin neuvottelumuistioihin.

Neuvotteluissa saavutettiin yhteinen näkemys siitä, että:

- Perheiden Talon toiminnalla on merkitystä torniolaisille lapsille ja perheille
- kaupungin ja Tornion Perheiden Talo ry:n yhteistyön halutaan jatkuvan
- lapsille ja perheille suunnattua matalan kynnyksen toimintaa on tärkeää järjestää myös jatkossa
- kaupungin osallistuminen tilakustannuksiin voi jatkua nykyisellä 400 euron kuukausittaisella tasolla
- kaupungin liikuntapalvelujen yhteistyö motoriikkaradan toteuttamisessa voidaan mahdollisesti aloittaa
- yhteistyö kaupungin muiden palvelualueiden kanssa voi jatkua erikseen sovittavalla tavalla.

Osapuolten erilaiset näkemykset

Osapuolten keskeinen näkemysero koskee kaupungin henkilöstöpanoksen laajuutta ja kaupungin työntekijän merkitystä Perheiden Talon toiminnan toteuttamiselle.

Tornion Perheiden Talo ry:n näkemyksen mukaan toiminnan jatkuvuus edellyttää kaupungin työntekijän nykyistä laajempaa osallistumista. Yhdistyksen mukaan kaupungin henkilöstöpanoksen olennainen vähentäminen johtaisi lastenkerhojen päättymiseen, muun toiminnan

supistumiseen ja voisi vaarantaa koko Perheiden Talon toiminnan jatkuvuuden. Yhdistyksen puheenjohtaja kuvasi kaupungin ja seurakunnan työntekijöiden työparityöskentelyä toiminnan keskeiseksi perustaksi.

Kaupungin näkemyksen mukaan Tornion Perheiden Talo ry vastaa yhdistyksen toiminnan järjestämisestä, viikko-ohjelmasta ja toiminnan tarvitsemista henkilöstöresursseista. Yhdistys voi järjestää lastenkerhoja ja muuta viikko-ohjelmansa mukaista toimintaa oman henkilöstönsä, Tornion seurakunnan lastenohjaajan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tornion seurakunta on osoittanut lastenohjaajan työpanosta Perheiden Talon toimintaan.

Neuvotteluissa ei ole yksilöity lainsäädännöstä, toiminnan turvallisuudesta tai STEA-avustuksen ehdoista johtuvaa velvoitetta, jonka mukaan kaupungin työntekijän tulisi osallistua lastenkerhojen tai yhdistyksen muiden toimintojen toteuttamiseen. Osapuolten näkemys ero koskee siten ensisijaisesti toiminnan tarkoituksenmukaista järjestämistapaa, toimijoiden välistä vastuunjakoa ja kaupungin henkilöstöpanoksen laajuutta.

Kaupungin tarkistettu yhteistyömalli

Käytyjen neuvottelujen ja niissä esitettyjen toiminnallisten näkökohtien perusteella kaupungin alkuperäistä henkilöstöpanosta koskevaa ehdotusta on tarkistettu 20 prosentista 29 prosenttiin.

Kaupungin tarkistetun ehdotuksen mukaan varhaiskasvatuksen sosionomin työajasta osoitetaan Perheiden Talolla toteutettavaan avoimeen varhaiskasvatustoimintaan 29 prosenttia eli 11 tuntia viikossa. Työpanoksen sijoittamisesta viikonpäiville ja kellonajoille sovitaan yhteistyössä Tornion Perheiden Talo ry:n kanssa. Yhdistys voi esittää, mille ajankohdille työpanos on toiminnan ja perheiden tavoittamisen kannalta tarkoituksenmukaisinta sijoittaa.

Kaupungin henkilöstöpanos kohdennetaan avoimeen varhaiskasvatustoimintaan, johon lapset osallistuvat yhdessä huoltajiensa kanssa. Työpanos voi sisältää sovituissa laajuudessa myös toiminnan suunnittelua ja yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen sosionomin muu työaika kohdennetaan kaupungin varhaiskasvatuksessa lasten ja perheiden matalan kynnyksen tukeen, huoltajien ohjaukseen ja palveluohjaukseen sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Kaupunki osallistuu lisäksi Perheiden Talon tilakustannuksiin 400 eurolla kuukaudessa eli 4 800 eurolla vuodessa. Kaupungin liikuntapalvelujen hallinvalvojat vastaavat erikseen sovittavalla tavalla motoriikkaradan rakentamisesta, turvallisuuden varmistamisesta ja purkamisesta. Liikuntapalvelujen panokseen ei sisälly varsinainen toiminnan ohjaaminen.

Kaupungin kulttuuri- ja muut palvelut voivat osallistua Perheiden Talon toimintaan omien tavoitteidensa ja käytettävissä olevien resurssiensa puitteissa erikseen sovittavalla tavalla. Aineen taidemuseon mahdollisesti toteuttamista työpajoista sovitaan erikseen, eikä niitä määritellä kumppanuussopimuksessa kaupungin pysyväksi velvoitteeksi.

Tornion Perheiden Talo ry vastaa Perheiden Talon toiminnan kokonaisuudesta, vuosittaisesta toimintaohjelmasta, oman henkilöstönsä käytöstä sekä toiminnan toteuttamiseen tarvittavien muiden yhteistyökumppaneiden osallistumisesta.

Kaupunginvaltuuston talousarviopäätöksen merkitys

Kaupunginvaltuusto päätti 15.12.2025 § 151 vuoden 2026 talousarvion yhteydessä lisätä Perheiden Talon toimintaan osoitettua määrärahaa 29 570 euroa sekä edellytti toiminnan tulevaisuuden järjestämistä koskevan suunnitelman tuomista sivistyslautakunnan käsiteltäväksi.

Valtuuston päätös koski vuoden 2026 talousarviota. Valtuusto ei päätöksessään määritellyt Perheiden Taloon osoitettavan henkilöstöresurssin määrää eikä sitonut tulevien vuosien yhteistyötä tiettyyn henkilöstö- tai toimintamalliin. Vuosien 2027–2029 yhteistyömalli ja sen edellyttämät määrärahat ratkaistaan erikseen toimivaltaisen toimielimen päätöksellä ja vuosittain hyväksyttävien talousarvioiden puitteissa.

Avoimen varhaiskasvatuksen palvelutarve

Avoimen varhaiskasvatuksen palvelutarvetta on arvioitu kokonaisuutena. Arvioinnissa on huomioitu lastenkerhojen lisäksi avoin perhetoiminta, motoriikkarata ja muut lapsille ja perheille järjestettävät toiminnot.

Neuvotteluissa on tunnistettu avoimen perhetoiminnan merkitys lapsille ja huoltajille. Kaupungin arvion mukaan lastenkerhojen kysyntä ei kuitenkaan edellytä kokoaikaisen tai noin 50-prosenttisen kaupungin työntekijäresurssin osoittamista Perheiden Talolle.

Kaupungin 29 prosentin henkilöstömallilla turvataan varhaiskasvatuksen ammattilaisen säännöllinen työpanos Perheiden Talolla. Samalla varhaiskasvatuksen sosionomin osaaminen voidaan kohdentaa myös laajemmin koko kaupungin varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja perheiden tueksi.

Lapsivaikutusten arviointi

Perheiden Talon toiminta tarjoaa lapsille ja perheille matalan kynnyksen kohtaamispaikan, vertaistukea ja ohjattua toimintaa. Kaupungin ehdottamalla mallilla Perheiden Talolla toteutettava avoin lapsi- ja perhetoiminta, motoriikkarata sekä muu sovittu yhteistyö voivat jatkua.

Kaupungin työntekijän läsnäolo Perheiden Talolla vähenee aiempaan toimintamalliin verrattuna. Henkilöstöpanoksen muutos voi vaikuttaa yhdistyksen viikko-ohjelman laajuuteen, jos yhdistys ei järjestä lastenkerhoja tai muuta toimintaa omalla henkilöstöllään tai muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Työpanoksen lisääminen alkuperäisestä 20 prosentista 29 prosenttiin mahdollistaa kaupungin varhaiskasvatuksen sosionomin säännöllisen osallistumisen avoimeen perhetoimintaan useampana ajankohtana viikossa. Samalla sosionomin muu työpanos voidaan kohdentaa koko kaupungin varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten ja perheiden matalan kynnyksen tukeen.

Toiminnan tarkka sisältö ja laajuus riippuvat kaupungin henkilöstöpanoksen lisäksi siitä, miten Tornion Perheiden Talo ry, Tornion seurakunta ja muut yhteistyökumppanit kohdentavat omat resurssinsa toimintaan. Tästä syystä muutosten kaikkia käytännön vaikutuksia ei voida arvioida ennakolta.

STEA-rahoitus ja toiminnan jatkuvuus

Neuvotteluissa todettiin, että osapuolilla on erilainen arvio kaupungin henkilöstöpanoksen merkityksestä tulevalle STEA-rahoitukselle. Tornion Perheiden Talo ry katsoo kaupungin henkilöstöpanoksen olennaisen vähentämisen voivan vaikuttaa kielteisesti tulevaan STEA-rahoitukseen ja toiminnan jatkuvuuteen.

Asiassa ei ole esitetty STEA:n kirjallista kannanottoa siitä, että kaupungin aikaisemman henkilöstöpanoksen säilyminen olisi avustuksen jatkumisen edellytys.

STEA-avustuksen hakijana ja avustuksen saajana toimii Tornion Perheiden Talo ry. Yhdistys vastaa siitä, että avustettu toiminta toteutetaan avustuspäätöksen käyttötarkoituksen sekä avustukseen sovellettavien ehtojen ja rajoitusten mukaisesti.

STEA tekee avustuspäätöksensä itsenäisesti avustushakemuksen, avustuksen myöntämisedellytysten ja kokonaisharkinnan perusteella. Kaupunki ei voi taata tulevan STEA-avustuksen saamista tai sen määrää. Kaupungin tehtävänä on kuvata yhteistyö- ja kumppanuussopimuksessa oma tosiasiallinen, toteuttamiskelpoinen ja pitkäjänteinen panoksensa.

Kustannusvaikutukset

Kaupungin ehdottaman mallin kustannukset muodostuvat:

- varhaiskasvatuksen sosionomin 29 prosentin eli 11 viikkotunnin henkilöstökustannuksesta
- tilakustannusosuudesta, joka on 400 euroa kuukaudessa eli 4 800 euroa vuodessa
- liikuntapalvelujen hallinvalvojien motoriikkarataan kohdistuvasta työpanoksesta sekä
- kaupungin muiden palvelujen erikseen sovittavasta toiminnallisesta yhteistyöstä.

Kaupungin henkilöstö- ja taloudellinen panos toteutetaan vuosittain talousarviossa tarkoitukseen varattujen määrärahojen ja käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Johtopäätös

Dokumentoiduissa neuvotteluissa on kuultu Tornion Perheiden Talo ry:n näkemykset ja käsitelty yhdistyksen esittämät vaihtoehdot. Neuvotteluissa ei saavutettu molempien osapuolten hyväksymää ratkaisua kaupungin henkilöstöpanoksen laajuudesta.

Neuvotteluissa esitettyjen toiminnallisten näkökohtien perusteella kaupunki on kuitenkin tarkistanut alkuperäistä ehdotustaan ja esittää kaupungin henkilöstöpanoksen nostamista 20 prosentista 29 prosenttiin eli 11 tuntiin viikossa.

Ehdotetussa mallissa kaupungin ja Tornion Perheiden Talo ry:n yhteistyö jatkuu henkilöstöpanoksena, tilakustannuksiin osallistumisena sekä liikunta-, kulttuuri- ja muiden palvelujen yhteistyönä. Samalla vastuunjako selkeytetään siten, että Tornion Perheiden Talo ry vastaa yhdistyksen toiminnan järjestämisestä, toimintaohjelmasta ja tarvitsemistaan henkilöstöresursseista ja kaupunki toimii toimintaa tukevana yhteistyökumppanina.

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Tornion kaupunki osoittaa 1.1.2027 alkaen Tornion Perheiden Talolla toteutettavaan avoimeen varhaiskasvatustoimintaan varhaiskasvatuksen sosionomin työpanosta 29 prosenttia eli 11 tuntia viikossa. Työpanoksen sijoittamisesta viikonpäiville ja kellonajoille sovitaan yhteistyössä Tornion Perheiden Talo ry:n kanssa siten, että työpanos kohdennetaan toimintaan, johon lapset osallistuvat yhdessä huoltajiensa kanssa. Lisäksi

- Tornion Perheiden Talo ry vastaa toiminnan kokonaisuudesta, viikko-ohjelmasta ja tarvitsemistaan henkilöstöresursseista
- kaupunki osallistuu tilakustannuksiin 400 eurolla kuukaudessa
- liikuntapalvelut vastaavat motoriikkaradan rakentamisesta, turvallisuuden varmistamisesta ja purkamisesta erikseen sovitulla tavalla, panokseen ei sisälly varsinainen toiminnan ohjaaminen
- kaupungin muut palvelualueet voivat osallistua toimintaan käytettävissä olevien resurssiensa puitteissa
- sopimus tehdään vuosille 2027–2029 ja sivistystoimenjohtaja valtuutetaan viimeistelemään se päätettyjen periaatteiden mukaisesti.

Päätös
